

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
SCHOOL OF FINE ARTS
DEPARTMENT OF FINE ARTS

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ /SCULPTURE DIVISION

Β' Εργαστήριο Γλυπτικής/Sculpture Studio B

Δ/ΝΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ/ STUDIO DIRECTOR

Νίκος Χαραλαμπίδης/Nikos Charalampidis

Πτυχιακή Εργασία

Graduate(Bachelor) Thesis

ΥΛΙΚΟΤΗΤΑ – ΧΡΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

MATERIALITY – TEMPORALITY

Ελευθερία Παπαδουράκη/Eleftheria Papadouraki

A.M. 4349 / R.N. : 4349

Επιβλέπων Καθηγητής/Supervisor Professor

Νίκος Χαραλαμπίδης/ Nikos Charalampidis

Αθήνα, Ιούλιος, 2025

Athens, July, 2025

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

«Δηλώνω ότι είμαι η αποκλειστική δημιουργός της πρωτότυπης εργασίας, νόμιμη κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της και ότι έχω το δικαίωμα, να παραχωρήσω τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παρούσα άδεια.

Βεβαιώνω, ότι το σύνολο του τεκμηρίου που καταθέτω αποτελεί γνήσιο έργο παραχθέν από εμένα και δεν παραβιάζει τα δικαιώματα άλλου δημιουργού με οποιονδήποτε τρόπο.

Το τεκμήριο/α που καταθέτω είναι το τελικό εγκεκριμένο έργο από την εξεταστική επιτροπή, δεν προκύπτει από λογοκλοπή ή νοθευμένη έρευνα, δεν προσβάλλει πνευματικά δικαιώματα άλλων δημιουργών και δεν παραβιάζει προσωπικά δεδομένα.

Ως κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της εργασίας αυτής, παραχωρώ στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών το μη-αποκλειστικό δικαίωμα δημοσίευσης και διάθεσης της ψηφιακής μορφής της εργασίας μου, εντός και εκτός του δικτύου, μέσω του Ιδρυματικού Αποθετηρίου «Art-IA», με την προϋπόθεση ότι διατίθεται με μία από τις άδειες που έχω επιλέξει κατά την αυτό-απόθεση. Η εν λόγω παραχώρηση δεν συγκρούεται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων ή με παραχωρηθέντα ήδη από εμένα σε τρίτους σχετικά δικαιώματά μου. Η βιβλιοθήκη δεν ασκεί κανενός είδους επιμέλεια στο περιεχόμενο της εργασίας μου και αναλαμβάνω πλήρως την ευθύνη του περιεχομένου της.

Η έγκριση της παρούσας εργασίας δεν υποδηλώνει απαραίτητως την αποδοχή των απόψεων της συγγραφέως από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών.

ΥΛΙΚΟΤΗΤΑ – ΧΡΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

Στην παρούσα καλλιτεχνική πρακτική διερευνούνται οι έννοιες, υλικότητα, χρονικότητα, αποδόμηση και αναδιάταξη, μέσα από την επανάχρηση παλιών κεραμικών θραυσμάτων, ως φορέων μνήμης, ίχνους και μεταμορφωτικής ενέργειας. Σύμφωνα με τον Walter Benjamin, το ίχνος (“Spur”) είναι αυτό που απομένει από την παρουσία, και ενεργοποιεί μια νέα ανάγνωση της ιστορίας, όχι μέσα από την αποκατάσταση της ενότητας, αλλά μέσα από τη δυναμική της απουσίας. Στο ίδιο πνεύμα, τα κεραμικά θραύσματα που συγκροτούν σύγχρονα μωσαϊκά δεν αναζητούν την αποκατάσταση της αρχικής μορφής, αλλά τη δημιουργία ενός νέου σημασιολογικού πεδίου, όπου η μνήμη λειτουργεί αποσπασματικά και αποδομητικά.

Τα θραύσματα, άλλοτε λειτουργικά αντικείμενα που έχουν απολέσει την αρχική τους χρησιμότητα, αποκτούν νέα υπόσταση. Η πράξη της συλλογής, ταξινόμησης και ένταξης των θραυσμάτων σε νέες μορφές λειτουργεί ως συμβολική πράξη ανασυγκρότησης του παρελθόντος και της μνήμης.

Παράλληλα, η κατασκευή νέων κεραμικών θραυσμάτων λειτουργεί ως πράξη αναβίωσης, αναδεικνύοντας τον διάλογο με το παρελθόν. Η επιλογή να δημιουργηθούν νέα κεραμικά έργα που μιμούνται αισθητικά τα παλαιά λειτουργεί ως μια μορφή αναμνησιακής επιτέλεσης –μια αναπαράσταση που, κατά Derrida, φέρει πάντοτε την απουσία του πρωτοτύπου μέσα της, εγκαθιστώντας ένα παίγνιο ανάμεσα στην παρουσία και την αναπαράσταση, στο αυθεντικό και στο αντίγραφο. Η μίμηση δεν συνιστά απλώς αναβίωση, αλλά συγκρότηση ενός διαλογικού πεδίου ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν, στο αυθεντικό και το σύγχρονο κατασκευασμένο.

Σε αντιπαραβολή -και ταυτόχρονα σε διάλογο- με τα κεραμικά θραύσματα, τα έργα με θραύσματα πλεξικλάς προσφέρουν μια πιο αφαιρετική, σύγχρονη γλώσσα. Ενισχύουν την σύγκλιση παραδοσιακών και σύγχρονων υλικών, προτείνοντας ένα νέο εικαστικό λόγο που κινείται ανάμεσα στη μνήμη, την επαναχρησιμοποίηση και τον πειραματισμό. Το διαφανές πλεξικλάς, τονίζει την σχέση ανάμεσα στο υλικό ίχνος και την μνήμη, ανάμεσα στην ιστορική ύλη και την υπέρβασή της.

Οι κεραμικές πλάκες λειτουργούν ως σταθερό έδαφος, ως επιφάνειες που φέρουν σύμβολα, ενσωματώνουν μνήμες και πολιτισμικές αναφορές, άλλοτε αναγνώσιμες και άλλοτε αινιγματικές. Οι πλάκες λειτουργούν ως σήματα ή μαρτυρίες για κάτι που έχει χαθεί, αλλά επιμένει να εγγράφεται στο παρόν. Το μαύρο και το άσπρο χρώμα πάνω στις πλάκες, αντιπροσωπεύει τη δυαδικότητα: φως και σκοτάδι, παρουσία και απουσία, ζωή και θάνατος, κενό και πλήρωση. Αυτή η έντονη αντίθεση προσδίδει στα έργα μια σχεδόν τελετουργική αίσθηση.

Λέξεις Κλειδιά: υλικότητα, χρονικότητα, αποδόμηση, αναδιάταξη, μνήμη, θραύσμα.

MATERIALITY – TEMPORALITY

In this artistic practice, the concepts of materiality, temporality, deconstruction and reorganization are explored, through the reuse of old ceramic fragments as carriers of memory, traces, and transformative energy. According to Walter Benjamin, the trace (*Spur*) is what remains of presence, and it activates a new reading of history—not through the restoration of unity, but through the dynamic of absence. In the same spirit, the ceramic fragments that constitute contemporary mosaics do not seek to reconstruct the original form, but rather to create a new semantic field, where memory functions in a fragmentary and deconstructive manner.

The fragments, once functional objects that have lost their original utility, acquire new existence. The act of collecting, sorting, and integrating the fragments into new forms functions as a symbolic act of reconstructing the past and memory.

At the same time, the creation of new ceramic fragments serves as an act of revival, highlighting the dialogue with the past. The decision to create new ceramic works that aesthetically imitate the old operates as a form of mnemonic performance—a representation that, according to Derrida, always carries within it the absence of the original, establishing a play between presence and representation, between the authentic and the copy. Mimesis does not simply entail revival, but rather constitutes a dialogical field between past and present, between the original and the contemporary construct.

In contrast—and simultaneously in dialogue—with the ceramic fragments, artworks incorporating plexiglass shards offer a more abstract, contemporary language. They strengthen the convergence of traditional and contemporary materials, proposing a new visual language that moves between memory, reuse, and experimentation. The transparent plexiglass emphasizes the relationship between the material trace and memory, between historical substance and its transcendence.

The ceramic slabs function as a stable ground, as surfaces that bear symbols, incorporating memories and cultural references, sometimes legible and sometimes enigmatic. The slabs serve as signs or testimonies of something that has been lost

but persists in being inscribed in the present. The black and white color on the slabs represents duality: light and darkness, presence and absence, life and death, emptiness and fullness. This stark contrast imparts a nearly ritualistic quality to the works.

Keywords: materiality, temporality, deconstruction, reorganization, memory, fragment.

Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα

Η Ελευθερία Παπαδουράκη γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Ηράκλειο Κρήτης, ενώ ζει στο Παλαιό Φάληρο Αττικής. Οι αρχικές σπουδές της προσανατολίστηκαν στη Διοίκηση Επιχειρήσεων-Marketing και στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό. Διαθέτει πολυετή εργασιακή εμπειρία στον αεροπορικό τομέα και ιδιαίτερα στην εκπαίδευση επίγειας εξυπηρέτησης σε αεροδρόμια σε ολόκληρη την Ελλάδα. Η ανάγκη της όμως για εικαστική έκφραση, την έκανε να επιστρέψει στις Εικαστικές Τέχνες και να ξεκινήσει ένα νέο κύκλο σπουδών. Η πρώτη της επαφή με την καλλιτεχνική δημιουργία ήταν σε εργαστήρι ζωγραφικής σε ηλικία 5 ετών.

Είναι τελειόφοιτη στην **Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (Α.Σ.Κ.Τ.)** με κατεύθυνση τη Γλυπτική και την Κεραμική. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής της είχε λάβει υποτροφίες από το **Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.)**. Έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις, έργα της έχουν ξεχωρίσει σε διεθνείς και εγχώριους διαγωνισμούς και βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές.

Η **Πτυχιακή** εργασία της βασίζεται πάνω στην έννοια της αποδόμησης και της επανασύνθεσης του χώρου, δίνοντας έτσι ένα νέο γεωμετρικό αποτέλεσμα. Οι κατασκευές που δημιουργεί είναι πολυδιάστατες και συμβολικές, προβάλλοντας διαφορετικές προοπτικές και αφηγήσεις.

Αναφορά στο έργο της και στην καλλιτεχνική σκέψη της, γίνονται μέσα από το **βιβλίο (έντυπη και ηλεκτρονική μορφή-Academia.edu) “Οι πόλεις του Αύριο/Cities of Tomorrow”**, εκδόσεις Νήσος, 2023, ISBN:978-960-589-214-2, επιμέλεια Κατερίνα Κοσκινά και Κωνσταντίνος Πίττας. Το βιβλίο εξερευνεί το μέλλον των αστικών κέντρων μέσω της Τέχνης και της Αρχιτεκτονικής. Προηγήθηκε έκθεση με επιλεγμένα έργα καλλιτεχνών που οραματίζονται μελλοντικές πόλεις, εστιάζοντας στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Η εκδήλωση οργανώθηκε από τον Δήμο Αθηναίων, με την υποστήριξη του περιφερειακού κέντρου πληροφόρησης του ΟΗΕ.

Επίσης, αναφορά στο έργο της γίνεται μέσα από την έντυπη έκδοση **Χθόνιο Φως/Chthonic Light, 2024, ISBN:978-618-86974-1-6**, επιμέλεια Φαίη Τζανετουλάκου και Δημήτρης Σαραφινός.

Συμμετοχές σε ομαδικές εκθέσεις, ενδεικτικά:

- *Χθόνιο Φως. Πως η κεραμική τέχνη συνομιλεί με το σήμερα*, Λόφος Art Project, Αθήνα, 2024,
- *Δεύτερη Ευκαιρία: Μόνος-Μαζί*, Δαφνί-Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών, Χαϊδάρι, Αθήνα, 2024,
- *Project 401 ΓΣΝΑ-ΑΣΚΤ*, 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών, 2022-2024,
- 1ο Φεστιβάλ του Δήμου Αθηναίων για την Κοινωνία των Πολιτών, Σεράφειο Δήμου Αθηναίων, 2023,
- *Young Artists*, Costa Navarino Agora, Μεσσηνία, 2023,
- *Η επόμενη μέρα-Σεπτεμβριανά 1955 Κωνσταντινούπολη*, Ευγενίδειον Πλανητάριον, Αθήνα, 2023,
- *ΕΚ Πατρίδες, 100 χρόνια από την Μικρασιατική Καταστροφή*, Τρένο στο Ρουφ, Αθήνα, 2022,
- *Urban Lovers*, OZON Magazine, πλατεία Μαβίλη, Αθήνα, 2022,
- *Οι Πόλεις του Αύριο/Cities of Tomorrow*, Βασιλίσσης Όλγας, Αθήνα, 2022.
- *1821-2021 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Και μετά;*, εφημερίδα Athens Voice, τεύχος 811, 2022,
- *Πρόσωπα του Ήρωα/Faces of the Hero*, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, Αθήνα και Lincoln Center Agora Initiative, Μανχάταν, Νέα Υόρκη, 2021

κ.α.

ΕΡΓΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. «Όλον Ι»

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2023
- Υλικά έργου ή τεχνική: Κεραμικό
- Διαστάσεις έργου: 122x53x2 εκ.

2. «Όλον II»

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: Κεραμικό
- Διαστάσεις έργου: 108x98x3 εκ.

3. «Άτιτλο»

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2025
- Υλικά έργου ή τεχνική: Μετόπη με κεραμικές πλάκες, μπαντανάς, γυαλί.
- Διαστάσεις έργου: 405x27x1 εκ. (15 επιτοίχιες κεραμικές πλάκες διαστάσεων 27x27x1 εκ.)

4. «Άττιλο»

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2025
- Υλικά έργου ή τεχνική: Κεραμικό

Διαστάσεις έργου: 102x34x34 εκ.

5. "Heart Through Shapes"

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2023
- Υλικά έργου ή τεχνική: Κεραμικό, μπαντανάς, γυαλί.

Διαστάσεις έργου: 35x24x15 εκ.

6. “Άτιτλα”

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2025
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχια κεραμικά πλακάκια, μπαντανάς, γυαλί.

Διαστάσεις έργου: διαφόρων διαστάσεων.

7. "Άτιτλο"

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχιο κεραμικό, μπαντανάς, γυαλί.

Διαστάσεις έργου: 55x43x2 εκ.

8. "Άτιτλο"

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχια κεραμική πλάκα, μπαντανάς, γυαλί.

Διαστάσεις έργου: 27x27x1 εκ.

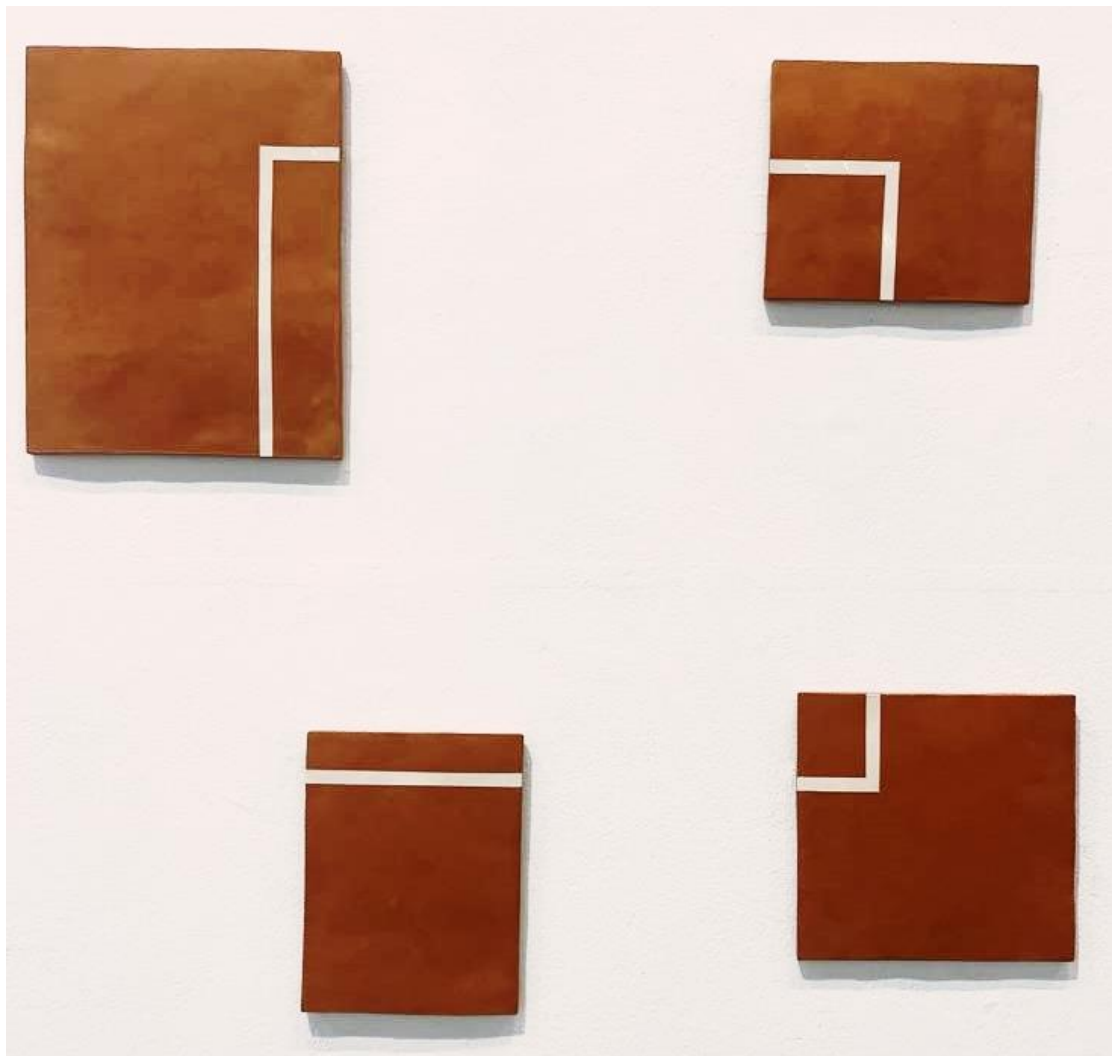

9. "Άτιτλο"

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2025
- Υλικά έργου ή τεχνική: τέσσερις (4) επιτοίχιες κεραμικές πλάκες, μπαντανάς, γυαλί.

Διαστάσεις έργου: διαφόρων διαστάσεων.

10. “Άτιτλο”

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχιο κεραμικό, μπαντανάς, γυαλί.

Διαστάσεις έργου: 27x27x1 εκ.

11. “Άτιτλο”

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχιο κεραμικό, μπαντανάς, γυαλί.

Διαστάσεις έργου: 27x27x1 εκ.

12. "Όλον ΙV"

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχιο κεραμικό, ξύλο, ακρυλικό.

Διαστάσεις έργου: 31x31x2 εκ.

13. "Όλον ΙΙΙ"

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχιο κεραμικό, ξύλο, ακρυλικό.
- Διαστάσεις έργου: 42x25x2,5 εκ.

14. “Άτιτλο”

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2023
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχιο γλυπτό, πλεξιγκλάς (125 τεμ.)

Διαστάσεις έργου: 108x80x2 εκ.

15. “Άτιτλο”

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2023
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιτοίχιο γλυπτό, πλεξιγκλάς (102 τεμ.)

Διαστάσεις έργου: 113x79x2 εκ.

16. “Άτιτλο”

Πληροφορίες έργου:

- Έτος δημιουργίας: 2024
- Υλικά έργου ή τεχνική: επιδαπέδιο γλυπτό, πλεξιγκλάς (περ. 2100 τεμ.), ράβδος led, καλώδιο.

Διαστάσεις έργου: 142x45x43 εκ.

